

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Основи гуманітарно-філософських знань у професійній діяльності

Шифр та назва спеціальності

F5 – Кібербезпека та захист інформації

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Кібербезпека

Кафедра

Філософії (307)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Загальна, Обов'язкова

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Городиська Ольга Миколаївна

olha.horodyska@khti.edu.ua

Кандидат філософських наук, доцент, завідувачка кафедри філософії НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 24 роки. Автор понад 80 наукових, науково-популярних та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Філософія» (українською/англійською мовами), «Філософсько-антропологічний дискурс сучасності», «Базові концепції в історії філософської думки».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна передбачає напрацювання розуміння студентами як особистостями своїх функцій у професійній діяльності, системи гуманітарно-філософських знань, які виступають методологічними засобами для аналізу природних, технічних і гуманітарних теоретичних та практичних проблем, навичок обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію та самостійно аналізувати факти, явища та процеси в системі «людина-світ»; формування у майбутніх професіоналів високих моральних якостей та навичок поведінки, які базуються на загальнолюдських цінностях, самосвідомості і почутті відповідальності, а також ознайомлення із сутністю, закономірностями і тенденціями розвитку сучасної цивілізації.

Мета та цілі дисципліни

Формування у студентів поглиблених світоглядних та теоретичних гуманітарно-філософських знань, розвиток абстрактного та критичного мислення, оволодіння науково-філософським категоріальним апаратом, а також розвиток навичок аналізу та всебічного оцінювання людської діяльності та подій навколишнього світу.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит.

Компетентності

ЗК2. Знання та розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Результати навчання

РН4. Організовувати власну професійну діяльність, обирати і використовувати оптимальні методи та способи розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність.

РН5. Аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач і практичних завдань у професійній діяльності, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов, відповідати за прийняті рішення.

РН6. Адаптуватися до нових умов і технологій професійної діяльності, прогнозувати кінцевий результат.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Українська мова (професійного спрямування)», «Історія української державності».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції з презентаціями, дискусії, практичні заняття (семінари, практикуми), виконання індивідуальної роботи (реферат, есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах, робота з оригінальними роботами з філософії) тощо.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Місце гуманітарного та філософського знання у професійній діяльності. Діяльнісний підхід людини до світу, її перетворюючий потенціал. Професіонал як особистість. Місце світогляду у структурі особистості. Загально-гуманітарний та світоглядний характер філософського знання. Співвідношення філософії та науки. Основні філософські виміри світогляду (онтологічний, гносеологічний, аксіологічний, антропологічний, соціальний тощо). Функції філософії.	2
Тема 2. Філософські концепції часів Античності. Натурфілософські та онтологічні ідеї досократівської філософії. Уявлення про змінюваність та дискретність світу. Софістика та розвиток логіки. Критична філософія Сократ та його концепція людини як моральної істоти. Системне уявлення про світ у філософії Платона і його вчення про ідеї. Логіка Аристотеля та проблема пізнання світу. Перша система наук. Проблема людини та світу в елліністичній філософії.	2

Тема 3. Специфіка філософських знань доби Середньовіччя та Відродження.	2
Особливості рефлексії буття та людини у середньовічній філософії, її основні принципи та концепції. Соціально-філософські, антропологічні, етичні ідеї Середньовіччя. Розвиток логіки в схоластиці. Зародження емпіричного знання. Соціальні, антропологічні, етичні, натурфілософські концепції доби Відродження. Гуманізм.	
Тема 4. Розвиток модерного гуманітарно-філософського знання.	2
Наукова революція XVII ст., перша наукова картина світу. Проблема методу пізнання. Емпіризм та раціоналізм – дві тенденції модерної філософії. Філософські, соціально-політичні, природничі ідеї доби Просвітництва, їх значення для розвитку західноєвропейської цивілізації. Атеїзм. Феномен критичної філософії І.Канта і умови можливості пізнання. Етика Канта. Г.В.Ф. Гегель і його філософська система та метод.	
Тема 5. Трансформація гуманітарно-філософських знань в XIX–поч. XX ст.	2
Криза раціоналістичного погляду на світобудову, основні ідеї ірраціоналізму: критика раціоналізму та сцієнтизму, критика системи цінностей, обґрунтування ірраціональної сутності людини. Матеріалістична концепція суспільства у філософії марксизму. Проблема філософських засад обґрунтування науки (позитивізм, емпіріокритицизм). Основні ідеї вітчизняної філософської думки XIX – поч. XX ст.	
Тема 6. Сучасний західноєвропейський та вітчизняний філософський дискурси.	2
Криза цивілізації у XX – XXI ст.ст., філософські рефлексії щодо неї: проблеми пізнання та філософія науки, проблема свідомості, проблема людини. Ідеї розвитку суспільства та цивілізації. Проблема знання і мови в філософії XX ст. Ситуація «постмодерну» в сучасній культурі та філософії.	
Тема 7. Гуманітарно-філософське знання сьогодення.	4
Концепції людини та соціалізація як фактор формування людського. Основні інститути соціалізації. Особливості сучасної соціокультурної ситуації. Вплив ЗМІ та комп'ютерних технологій. Проблематизація спілкування як основи людської комунікації. Інтерсуб'єктивність, віртуалізація людського «Я». Антропологічний аспект техніки. Філософські концепції про техніку та технічний прогрес. Людина в умовах технічної цивілізації. Техніка та процес глобалізації.	
Загальна кількість годин	16

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 1. Філософське та гуманітарне знання як компоненти професійної діяльності та професіоналізму.	2	0,1
Ціннісні установки і світоглядна орієнтація особистості, її ставлення до праці, до суспільства, до світу, до самої себе. Неможливість формування цих установок та професіоналізму без засвоєння особистістю філософських знань, концепцій. Філософія як система рефлексії буття, яка пропонує світу і суспільству світоглядні концепції. Розвиток особистості професіонала як споживання філософських теорій і підходів для синтезу власної екзистенційної позиції.		

Тема 2. Основні ідеї античної філософії, їх значення для розвитку цивілізації. Перші філософські концепції: походження світу, буття, розвиток, єдність та дискретність світу. Число як початок. Античний атомізм. Зародження логіки, ідеї софістів. Критична думка Сократа, концепція людини як моральної істоти. Вчення Платона про ідеї, поява системного уявлення про світ. Створення Аристотелем першої системи наук, вчення про логіку та проблема пізнання світу. Проблеми етики в елліністичній філософії.	4	0,1
Тема 3. Філософські ідеї Середньовіччя та Відродження. Характерні риси середньовічної філософії. Проблема співвідношення розуму та віри. Вчення Августина про людину, душу й тіло; августинівські концепції часу та держави. Схоластика, її специфіка та ідеї. Проблема свободи волі людини. Принцип єдності людини. Емпіричні концепції Р. Гросетеста та Р. Бекона. Філософські та наукові ідеї доби Відродження. Гуманізм. «Про достоїнство людини». Соціально-політичні ідеї Відродження, утопізм.	4	0,2
Тема 4. Гуманітарно-філософське знання Модерну. Наукова революція та перша наукова картина світу XVII ст. Модерний емпіризм, проблема пізнання, матеріалістичне уявлення про світ. Еволюція емпіризму. Модерний раціоналізм, правила методу та метод сумніву Декарта. Матеріалізм та етика Спінози. Філософія Лейбніца; особистий вимір буття. Філософія доби Просвітництва: концепції природних прав людини, загальної освіти, суспільно-політичного прогресу, всемогутності розуму, підкорення та перебудови світу. Особливості механістичної методології в гуманітарних та природничих науках; людина як машина. Основні риси української філософської думки. Концепція людини та «сродної праці» у філософії Г.С. Сковороди. Критична філософія І. Канта, синтез емпіризму та раціоналізму. Агностицизм. Категоричний імператив як гуманістична позиція, концепція свободи Канта. Філософія Гегеля, тотожність мислення і буття. Діалектика Гегеля: принципи, закони, категорії. Проблема людини у матеріалізмі Л. Фейєрбаха.	6	0,2
Тема 5. Філософський дискурс сучасності: від XIX – до поч. XXI ст. Криза раціоналістичного погляду на світобудову, некласична філософія. Критика західної цивілізації, її „гуманізму”, ідея волі до влади та поняття надлюдини у філософії Ф. Ніцше. Матеріалістичне трактування історичного процесу. Діалектико-матеріалістична ідея практики в теорії пізнання Маркса і Енгельса. Сцієнтичний напрямок у філософії: позитивізм О. Конта, емпіріокритицизм. Нове розуміння людини у психоаналітичній філософії З. Фрейда, обґрунтування ірраціонального характеру індивідуального буття людини. Космізм В. Вернадського. Основні напрямки та істотні риси філософії XX–XXI ст.ст. Феноменологія Е. Гуссерля. Знання про людину у філософській антропології та екзистенціалізмі: відкритість світу, свобода, відповідальність, життя та смерть, сенс життя. Методологія та логіка розвитку науки у неопозитивізмі та постпозитивізмі. Соціально-філософські концепції XX–XXI ст.ст. Основні ідеї герменевтики	8	0,2

та структуралізму. Криза сучасності та ситуація «постмодерну» в сучасній культурі та філософії.

Тема 6. Актуальні гуманітарно-філософські проблеми сьогодення.	8	0.2
Людина і світ сьогодні. Особливості сучасного соціокультурного середовища. Індустрія ЗМІ та комп'ютерних технологій. Техніка як антропологічна проблема. Техніка та технічний прогрес у філософії. Проблема взаємодії природи та техніки. Людина в умовах технічної цивілізації. Техніка в умовах глобалізації. Людина та мас-медіа. Віртуалізація «Я» у сучасному інформаційному просторі. Проблематизація спілкування. Проблема інтерсуб'єктивності та механізми самоідентифікації особистості. «Людина маси» та проблема самотності. Людський розум та штучний інтелект. Проблема трансгуманізму та «постлюдини» у філософії та культурі. Проблеми біоетики.		
Загальна кількість годин	32	1

Лабораторні заняття

Лабораторних робіт в рамках дисципліни не передбачено.

Контрольні роботи

Комплексний тест з основ гуманітарно-філософських знань у професійній діяльності	Вагові коефіцієнти b
Тест 1. Тема 1. Місце гуманітарного та філософського знання у професійній діяльності.	0,15
Тест 2. Тема 2. Філософські концепції часів Античності.	0,15
Тест 3. Тема 3. Специфіка філософських знань доби Середньовіччя.	0,15
Тест 4. Тема 4. Розвиток модерного гуманітарно-філософського знання.	0,15
Тест 5. Тема 5. Трансформація гуманітарно-філософських знань в XIX–поч. XX ст.	0,2
Тест 6. Тема 6. Сучасний філософський дискурс.	0,2
Загалом	1

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (реферат). Також можливі інші види індивідуальної роботи – есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах (із написанням тез), робота з оригінальними роботами з філософії тощо. Ці роботи є письмовими і складаються відповідно до вимог.

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Місце гуманітарного та філософського знання у професійній діяльності.	4
Розвиток особистості професіонала як споживання філософських теорій і підходів для синтезу власної екзистенційної позиції.	

Тема 2. Філософські концепції часів Античності. Проблеми етики в елліністичній філософії.	6
Тема 3. Специфіка філософських знань доби Середньовіччя та Відродження. Соціально-політичні ідеї Відродження, утопізм.	6
Тема 4. Розвиток модерного гуманітарно-філософського знання. Основні риси української філософської думки. Концепція людини та «сродної праці» у філософії Г.С. Сковороди.	4
Тема 5. Трансформація гуманітарно-філософських знань в ХІХ–поч. ХХ ст. Основні ідеї вітчизняної філософської думки ХІХ – поч. ХХ ст. Космізм В. Вернадського.	4
Тема 6. Сучасний західноєвропейський та вітчизняний філософський дискурси. Соціально-філософські концепції ХХ-ХХІ ст.ст.	6
Тема 7. Гуманітарно-філософське знання сьогодення. «Людина маси» та проблема самотності. Людський розум та штучний інтелект.	6
Загальна кількість годин	36

Тематика індивідуальних завдань

Реферат (есе) є виконанням письмової роботи із розкриттям обраної тематики, що передбачає демонстрацію вміння аналізувати інформацію та оформлювати текстові документи відповідно до мети навчальної дисципліни. Здобувач обирає конкретну тему в межах загальної тематики за погодженням із викладачем. Обсяг роботи 12–15 сторінок. Реферат має бути оформлений відповідно до вимог. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до екзамену.

Теми індивідуального завдання

Тема 1. Основні поняття філософсько-антропологічної концепції М. Шелера: відкритість світу, ексцентричність, «дефектність» людини. Еволюція ідей Шелера.
Тема 2. Продовження та інтерпретація антропології Шелера. Г. Плеснер: «Ступені органічного і людина». Проблема взаємодії організму і середовища.
Тема 3. Біоантропологічні ідеї А. Гелена. Людина як неспеціалізована істота. Плюралістична етика Гелена.
Тема 4. Культура як «середовище» існування людини. Вчення Е. Ротхаккера про «спосіб життя», його вчення про людину як творця і носія культури.
Тема 5. Критика М. Ландманом «генетичної спорідненості» людини і тварини.
Тема 6. Філософія Ганса-Едуарда Хенгстенберга (1904-1998), принцип об'єктивності та природа людини.
Тема 7. Екзистенційна модель людини у філософії та культурі.
Тема 8. Проблема відчуження та футурологічні ідеали у концепціях постмарксизму (М. Горькаймер, Т. Адорно, Г. Маркузе, Ю. Габермас).
Тема 9. Комунікативна антропологічна концепція М. Бубера. «Я», «Ти» та «Воно» як основні типи відношення людини до світу. Зустріч як основа людського існування.
Тема 10. Структуралістська антропологія: людина у дискурсах культури та влади (К. Леві-Строс, Ж. Лакан, М. Фуко).

- Тема 11.** Критика людської суб'єктивності та феномен «смерті автора» у постструктуралізмі та постмодернізмі (Р. Барт, Ж. Деріда, Ж. Дельоз, Ж. Бодрійяр).
- Тема 12.** «Християнський еволюціонізм» Тейяра де Шардена. «Антропний принцип» як аргумент сучасного креаціонізму.
- Тема 13.** Культурогенез як антропосоціогенез. Моделі культурогенезу: ігрова (Й. Гьойзинга), психоаналітична (З. Фройд, К.Г. Юнг), семіотична (К. Леві-Строс, Ж. Деріда).
- Тема 14.** Проблема життя та смерті у філософії та культурі. Смерть як онтологічна межа.
- Тема 15.** Сенс життя як інтегральна характеристика людського буття. Сутність людини в умовах удосконаленні науково-технічного виміру світу.
- Тема 16.** Проблема свободи у культурі та філософії. Людина як свобода (Ж.П. Сартр). Питання про співвідношення свободи та відповідальності.
- Тема 17.** Концепція «свободи від...» та «свободи для...» Е. Фромма.
- Тема 18.** «Людина маси» та проблема самотності.
- Тема 19.** Біологічний бік феномену людини як передумова людської екзистенції. Прояви людської тілесності (страх, сором, агресія, сміх, плач).
- Тема 20.** Метафізика статі в історії культури. Чоловіче, жіноче, любов, сексуальність.
- Тема 21.** Раціоналістична модель людини. Людина як «розумна тварина». Людський інтелект і штучний інтелект.
- Тема 22.** Особливості сучасної соціокультурної ситуації та її вплив на процес соціалізації. Вплив ЗМІ та комп'ютерних технологій.
- Тема 23.** Освіта як фактор соціалізації, основні історичні стратегії та її особливості на сучасному етапі.
- Тема 24.** Спілкування як основа комунікативної культури. Інтерсуб'єктивність, віртуалізація людського «Я». Проблеми віртуальної комунікації.
- Тема 25.** Проблема інтерсуб'єктивності та механізми самоідентифікації особистості.
- Тема 26.** Діяльність як сутнісна характеристика людини. Типи діяльності. Засоби праці як продовження людської тілесності.
- Тема 27.** Техніка як атрибут людського життя. Людина в умовах технічної цивілізації. Техніка та процес глобалізації.
- Тема 28.** Раціонально-логічні основи природи та мислення в логічному позитивізмі (Г. Фреге, Б. Расел, Л. Вітгенштейн).
- Тема 29.** Людський розум та штучний інтелект у постаналітичній традиції (Х. Патнем, Д. Денет).
- Тема 30.** Трансгуманізм і проблема «постлюдини» в сучасній філософії та культурі. Проблеми сучасної біоетики.

Загальна кількість годин

36

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс, для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження відповідних курсів, опис програми із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Філософія: навч.-метод. посіб. / Владленова І.В., Годзь Н.Б., Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М., Дольської О.О. Харків: Видавець Іванченка І.С., 2024. 200 с.
2. Городиська О. М. Філософія європейського Середньовіччя: текст лекції з курсу «Філософія»: для студентів усіх форм навчання, а також з курсу «Базові концепції в історії філософської думки» для аспірантів спец. «В10–Філософія» / уклад.: Городиська О. М., Дишкант Т. М. ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Електрон. текст. дані. Харків : НТУ «ХПІ», 2025. 70 с.
3. Дольська О. О. Філософія сучасного суспільства: навч.-метод. Посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2012.
4. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020.
5. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика: монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015.
6. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020.
7. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки: підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017.
8. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упорядн. словн. Волобуєва С.В. К.: НТУ, 2016
9. Лебідь Є. О. Етичні проблеми науки і техніки: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2016.

Додаткова література

10. Дольська О. О., Годзь Н.Б., Городиська О.М., Дишкант Т.М., Тагліна Ю.С. Багатовимірність людини та культури у сучасних філософських ландшафтах. Монографія. Харків, 2021.
11. Освітньо-педагогічні напрями в сучасній західноєвропейській філософії: навч.-метод. посіб. / О.О. Дольська, О.А. Гончаренко, О.М. Городиська. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2023.
12. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником. 4-е видання перероблене та доповнене. К.: КНТ, 2016.
13. Хамітов Н.В. Самотність у людському бутті. Досвід метаантропології. 2-ге вид.перероб та доп./ Н.В.Хамітов. К.: КНТ, 2017.
14. Дольська О.О., Городиська О. М. Цифрова культура як детермінанта змін у мисленні, світогляді, освіті. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти: Серія «Філософія. Педагогіка»*. № 1 (8). 2025. С. 7–17. <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2025-1-1>
15. Поліщук О.С., Поліщук О.В Вплив віртуалізації суспільного життя на комунікацію людини (соціально-філософський аспект). *Науковий вісник. Серія «Філософія»* вип.49, Харків: ХНПУ, 2017, С. 219-229. <https://zenodo.org/records/1064691>
16. Любимий, Я. В. Проблеми віртуалізації інформаційного суспільства. *Вісник національного авіаційного університету. Сер.: Філософія. Культурологія.* 2014. № 1. С. 15–20. <https://core.ac.uk/download/pdf/296359183.pdf>
17. Тегмарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Київ: Наш Формат, 2019.
18. Квіт С. Масові комунікації: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (усні відповіді), k_1	Контрольні роботи (тести), k_2	Індивідуальне завдання (реферат), k_3	Підсумковий контроль (іспит), k_4
0,25	0,25	0,25	0,25

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi_k \cdot k_4,$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,

Π_k – оцінка за підсумковий контроль.

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i – ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді.

Оскільки, у силу специфіки предмету ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді тотожні один одному, тобто $a_1 = a_2 = \dots = a_n$ то

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i} = \frac{\Pi_1 + \Pi_2 + \dots + \Pi_n}{n} \text{ (середнє арифметичне)}$$

де: n – кількість відповідей за семестр

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_n \cdot b_n}{\sum_{i=1}^n b_i},$$

де: b_i – ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Відповідно у силу специфіки предмету ваговий коефіцієнт кожної контрольної роботи тотожні один одному, тобто $b_1 = b_2 = \dots = b_m$, то

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i} = K = \frac{K_1 + K_2 + \dots + K_m}{m} \text{ (середнє арифметичне)}$$

де: m – кількість відповідей за семестр

Поточні оцінки за кожну складову (Π , K , I , ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

26.08.2025

Завідувачка кафедри

Ольга ГОРОДИСЬКА

Гарант ОП

Сергій ЄВСЕЄВ